

A Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2013. év február 22. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A szolgálatban kötelességszegés büntette miatt **a vádlott** ellen indult büntető ügyben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsa 2011. szeptember 15. napján kihirdetett KB.I.15/2011/12. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlottat a szolgálatban kötelességszegés büntette (Btk. 348. § (1) (2) bekezdés) miatt emelt vád alól **felmenti**.

Az eljárás során felmerült 43.350 (negyvenháromezer-háromszázötven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek van helye.

I n d o k o l á s

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsa a 2011. szeptember 15. napján kihirdetett Kb.I.15/2011/12. számú ítéletével **a** vádlottat bűnösnek mondta ki szolgálatban kötelességszegés vétségében, ezért 150 napi tétel, napi tételenként 2500 forint, összesen 375.000 forint pénzbüntetésre ítélte, de annak végrehajtását egy évi próbaidőre felfüggesztette. A végrehajtás elrendelése, valamint a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére rendelkezett annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására, továbbá kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A tárgyaláson a katonai ügyész a nyilatkozattételre három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül fellebbezést jelentett be a vádlott terhére, megalapozatlanság és téves jogi minősítés miatt, valamint súlyosítás érdekében. A vádlott és védője szintén három napot tartottak fenn, majd a törvényes határidőn belül a védő jelentett be fellebbezést, a tényállás téves megállapítása, téves jogi következtetés és téves minősítés miatt, felmentés érdekében. Másodsorban enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészség a Kf.IV.129/2011. számú átiratában a katonai ügyészi fellebbezést fenntartotta. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében megalapozott tényállást állapított meg. Álláspontja szerint azonban

tévedett, amikor a vádlott cselekményét a Btk. 348.§ (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő szolgálatban kötelességszegés vétségeként minősítette. Kifejtette, hogy a vád tárgyává tett a Btk.348.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő szolgálatban kötelességszegés bűntette nem eredmény bűncselekmény, a minősített eset megállapításához a szolgálatra nézve jelentős hátrány veszélyének kell megvalósulni. Utalt rá, hogy a vádlott szolgálatának egyik alaprendeltetése volt az, hogy a befogadás során tételes és részletes ellenőrzéssel megakadályozza, hogy a tiltott tárgyat a fogvatartott a körletszintre juttassa. Ehhez technikai eszköz állt rendelkezésre, amelyet azonban a vádlott nem vett igénybe. A vádlott szándékos mulasztása annak veszélyével járt, hogy a fogvatartotti körletszintre tiltott tárgy juthat be. Ezért a másodfokú ügyészség arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és ennek keretében a vádlott szolgálati bűncselekményét minősítse a Btk. 348.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő szolgálatban kötelességszegés bűntettének. Indítványozta további súlyosító körülményként figyelembe venni azt, hogy korábban két alkalommal már megfenyítették a vádlottat. A másodfokú ügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor lehetőséget látott a pénzbüntetés próbaidőre történő felfüggesztésére, mert azt a vádlott szolgálati előélete nem indokolta, ezért annak mellőzését kérte. Ezen túlmenően indítványt tett a vádlottra kiszabott pénzbüntetés napi tételei számának felemelésével annak súlyosítására, a Btk.51.§ (4) bekezdésében írt részletfizetés engedélyezésére, továbbá arra, hogy a másodfokú bíróság a vádlottat a Btk.134.§ (2) bekezdése alapján ítélje várakozási idő meghosszabbítására is. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A védő a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsánál előterjesztett beadványában tárgyalás tartását kérte, és egyben bizonyítási indítványt terjesztett elő. Ebben indítványozta iratok beszerzését arra vonatkozóan, hogy a fogvatartottal szemben a vádemelést követően indult-e fegyelmi eljárás, illetve fegyelmi lapot állítottak-e e ki, és hogy ezekben az esetekben készült-e olyan feljegyzés, hogy a fogvatartott megfenyegette a büntetés-végrehajtási intézet dolgozóit azzal, hogy úgy fognak járni, mint a jelen ügy vádlottja.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségnek a nyilvános ülésen eljáró képviselője perbeszédében az ügyészi fellebbezésben és a másodfokú ügyészi átiratban írt indítványt módosítással tartotta fenn. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a vádlott bűnösségét a Btk. 348.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés szerint minősülő szolgálatban kötelességszegés bűntettében állapítsa meg. Utalt rá, hogy a jelen ügyben a jelentős hátrány veszélye az a körülmény, hogy a mobiltelefon fogvatartotti körletbe történő bejuttatása jelentős bűnüldözési érdeket sérthet. A büntetés kiszabása körében utalt arra, hogy időközben a vádlott szolgálati viszonya megszűnt, ezért mellőzte a pénzbüntetés végrehajtására, illetőleg a katonai mellékbüntetés kiszabására vonatkozó indítványait.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében elsődlegesen védence felmentésére, másodsorban a vádlott ellen indult büntetőeljárásnak a Btk.124.§ -a alapján történő megszüntetésére tett indítványt, figyelemmel arra, hogy a vádlott szolgálati viszonya megszűnésétől már több mint egy év eltelt. Indítványai indokaként kifejtette, hogy a kérdéses napon a fogvatartotti létszám 371 fő volt a bv intézetben. Fürdetés és séta miatt mindenki mozgatva volt, több szállítás és tárgyalásra történő előállítás történt. A vádlottnak folyamatosan kellett befogadásokat végeznie. Megállapítható, hogy a befogadó helyiségbe kézi fémkereső nem volt rendszeresítve, azt külön kellett volna felvennie. Ezen túlmenően azonban a befogadásra váró fogvatartott teljes levetköztetését, a ruha átvizsgálását elvégezte, a testüreg vizsgálatára pedig lehetősége nem volt, azt csak orvos végezheti. Megjegyezte, hogy a vádlottat előállító rendőrök a vádlottat több fémkereső kapun is átvitték, és az egyszer sem jelzett.

A vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában elmondta, hogy biztos abban, hogy a fogvatartottnál nem volt mobiltelefon, illetve utalt arra, hogy ő jelenleg munkanélküli.

A katonai ügyész és a védő által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be.348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált.

A védőnek a felmentés érdekében bejelentett fellebbezése alapos.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács a tárgyalás során az eljárási szabályokat betartotta. A tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett. A vádlott a tárgyaláson nem kívánt vallomást tenni, csupán egy tagadó tartalmú nyilatkozatot tett. A nyomozás során is tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését. Állítása szerint részletes és a szabályoknak megfelelő motozást végzett a kérdéses fogvatartott befogadásakor, azonban nem vitatta, hogy elmulasztotta felvenni a kézi fémkeresőt. Az elsőfokú bíróság igen részletes bizonyítási eljárást folytatott le, melynek során számos tanút hallgatott ki, így egyrészt a büntetés végrehajtási intézet állományából, másrészt az intézetben fogvatartott személyek közül. Igen alaposan elemezte a fogvatartottnak a nyomozás során, valamint a tárgyalás során tett vallomásait, továbbá a más tanúk előtt tett kijelentéseit. A katonai tanács ítélete 3. oldalától annak 9. oldaláig részletekbe menően elemezte, értékelte az egyes bizonyítékokat, és a vádlotti, valamint a tanúvallomások értékelésével, továbbá a rendelkezésére álló okirati bizonyítékok alapján is helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a mobiltelefonnak a fogvatartotti körletre történő bejutása tanu1-hez köthető, azonban kétséget kizáróan nem lehetett megállapítani, hogy az pontosan milyen módon került be. Ezért a történeti tényállásban csupán azt állapította meg, hogy a vádlott elmulasztotta a ruházat átvizsgálása során a kézi fémkereső eszközt használni és azt aznap nem is vette fel. Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy: „a bíróság a vádlott

terhére nem tudta értékelni azt, hogy az ő szabályszegő magatartása következtében került be a mobiltelefon az intézetbe. (Ítélet 9. oldal (3) bekezdés)". A kézi fémkereső felvételének és használatának hiányát pedig a szolgálatban kötelességszegés alapesetét megvalósító cselekményként értékelte.

Az ítéletábra katonai tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletének személyi részét a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel a másodfokú bírósági iratok 8/a. sorszáma alatt rendelkezésre álló személyügyi parancs, illetve a vádlott nyilatkozata alapján annyiban egészíti ki, hogy: A vádlott szolgálati viszonya megszűnt. A vádlott jelenleg munkanélküli."

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által ekként kiegészített tényállás már mindenben mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól ezért azt a Fővárosi Ítéletábra Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta. A másodfokú bíróság iratokat szerzett be, de nem látta indokát tárgyalásra való áttérésnek, bizonyítás felvételének. Az elsőfokú bíróság irataiból, valamint a tárgyalási jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a katonai tanács már foglalkozott a fogvatartott tanú2 szavahihetőségével a bizonyítási eljárás keretében, és ítélete indokolásában ezért a másodfokú bíróság az erre irányuló védői indítványt elutasította.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az általa rögzített tényállás alapján a vádlott bűnösségére vont le következtetést, és amikor a vádlott büntetőjogi felelősségét a Btk.348.§ (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő szolgálatban kötelességszegés vétségében állapította meg.

A Debreceni Katonai Ügyészség a B.III.329/2010. számú vádiratában a vádlottat a Btk.348.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés szerint minősülő szolgálatban kötelességszegés büntette elkövetésével vádolta.

A Btk.348.§ (1) bekezdésében írt bűncselekményt azt követi el, aki ő, ügyeleti vagy egyéb készenléti szolgálatban elalszik, szeszestalt fogyaszt, rendeltetési helyét elhagyja, vagy a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezést más módon súlyosan megszegi.

A történeti tényállásban rögzítettek szerint a vádlott a kérdéses időben segédelőadói munkakört látott el. A másodfokú bíróság tehát először azt vizsgálta, hogy a vádlott ténylegesen szolgálatba volt-e vezényelve, vagy a feladatait hivatali munkarendben látta el, ugyanis ez utóbbi esetben ő szolgálati bűncselekmény miatt nem vonható felelősségre. A nyomozati iratok 21/e. naplószáma alatt rendelkezésre áll a vádlott munkaköri leírása, melynek 10. pontja tartalmazza azt, hogy a vádlott feladatát hivatali munkarendtől eltérően szolgálatszervezés alapján látja el. Nem kétséges tehát, hogy a vádlott vezénylésének ideje alatt szolgálati bűncselekményt elkövetett, lehetett e bűncselekmény alanya. Egységes a katonai bírói gyakorlat, illetve a Legfelsőbb Bíróság is számos eseti döntésében kifejtette, hogy a szolgálatban kötelességszegés bűncselekményénél a szolgálat ellátására

vonatkozó rendelkezések más módon súlyosan megszegése fogalmi körébe az olyan cselekmények tartoznak, amelyek a törvényben írt egyéb elkövetési magatartásokkal, az elalvással, szeszessital fogyasztással, rendeltetési hely elhagyásával azonos sérelmet idéznek elő. Ilyen esetben tehát akkor kell megállapítani a hivatkozott bűncselekményt, ha a rendelkezések megszegése a kötelesség teljesítését ténylegesen megghiúsította, tehát, ha nem valósult meg az alaprendeltetés szerinti feladat, amelyre az adott szolgálatot létrehozták. A minősített eset megállapíthatóságát pedig az elsőfokú bíróság is kizárta. A jelen ügyben a vádlott a Büntetés-végrehajtási Intézet Parancsnokának 24/2007. számú a fogvatartottak személyi motozásának végrehajtásáról szóló intézkedése 1. pontjában rögzített azon szabályát szegte meg, hogy a motozás és teljes ruházat átvizsgálás (levettetés) során alkalmazni kell a bűnügyi nyilvántartó segédelőadó részére kiadott kézi fémkeresőt. Mivel nem került megállapításra az, hogy a vádlott a szolgálatára vonatkozó más szabályt is megszegett volna, ezért abból kell kiindulni, hogy a befogadáskor a motozás fogalomkörébe tartozó egyéb cselekmények elvégzésre kerültek-e avagy nem. Az adott szolgálathoz kapcsoló egyik alaprendeltetés szerinti feladat tehát épp a befogadáskor a fogvatartott személynek a megmotozása. A hivatkozott parancsnoki intézkedés melléklete pontokba szedve tartalmazza a motozás részletes szabályait. Ennek része a test „áttapogatása”, valamint a ruházat átvizsgálása és az 5. pontban foglaltak szerint ezzel párhuzamosan kerül sor a kézi fémkereső használatára. A rendelkezésre álló bűnügyi iratokból is az állapítható meg, hogy a fogvatartott esetében a levetköztetésére, a test, valamint a levett ruhájának kézzel történő átvizsgálására sor került, és csak a kézi fémkereső használata és a testüreg vizsgálata maradt el, utóbbit azonban csak orvos végezheti. Összességében tehát az állapítható meg, hogy a vádlott nem teljes egészében mulasztotta el a fogvatartott motozását, sőt a motozás körébe tartozó tevékenységek nagyobb részével kapcsolatban nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy ne látta volna el a szolgálati feladatát. A vádlott egyúttal a segédelőadói munkaköréből adódó egyéb feladatait is ellátta. Így nem állapítható meg az sem, hogy a kötelességszegése olyan szintű lett volna, mint a szolgálatban kötelességszegés bűncselekményénél leírt első három nevesített elkövetési magatartás, amelynek közös jellemzője, hogy az adott szolgálati feladat teljes megghiúsulását eredményezik. A vádlott a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezések túlnyomó részének eleget tett, abból csupán a kézi fémkeresővel történő vizsgálat maradt ki, így magatartása legfeljebb - szolgálati viszonyának fennállása esetén - fegyelmi vétség megállapítására lenne alkalmas. A kötelességszegés súlya azonban a bűncselekmény szintjét nem érte el. A vádlotti magatartás tulajdonképpen a szakszerűtlen intézkedés fogalmi körébe tartozik. Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a vádlottat az ellene szolgálatban kötelességszegés büntette miatt emelt vád alól a Be.6.§ (3) bekezdés a) pontjában foglaltakra figyelemmel, a Be.331.§ (1) bekezdése alapján - bűncselekmény hiányában - felmentette.

A vádlott bűnössége nem nyert megállapítást, ezért a másodfokú bíróság úgy rendelkezett, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli a Be.339.§ (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a Be. 386.§ (1) bekezdése c) pontja alapján van helye fellebbezésnek.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.372.§ (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. február 22.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k.
s.k.
előadó bíró

Dr. Török Zsolt hb. ezredes
szavazó bíró

A kiadmány hitelül:

Iván Erika
bíróági ügyintéző